

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 219

van **ANNABEL TAVERNIER**

datum: 7 januari 2020

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Arbeidsmarktparticipatie - ESF-project JOBstap!

In februari 2019 ging het ESF-project JOBstap! van start. Dit initiatief is erop gericht om niet-gealfabetiseerde anderstaligen meer perspectief te bieden op de arbeidsmarkt. Deze doelgroep ervaart verschillende uitdagingen tijdens het integratieproces. Ze moeten niet alleen leren lezen en schrijven, maar ook een nieuwe taal leren. Het vinden van werk zonder bezit van het niveau 1.2 in het Nederlands vormt een bijkomende hindernis.

JOBstap! beoogt de arbeidsmarktparticipatie van niet-gealfabetiseerde anderstaligen te faciliteren en hen op dit vlak te empoweren. De werkzoekenden komen verschillende malen samen met vrijwilligers, ervaringsdeskundigen en inspiratoren om samen uit te zoeken hoe de stap naar werk verkleind kan worden. In dit 'lerend netwerk' verwerven de deelnemers arbeidsmarktcompetenties, ontdekken ze hun eigen sterktes en interesses, en leren ze hun leerproces meer in eigen handen nemen.

JOBstap! is een ESF-project van het Centrum voor Taal en Onderwijs KU Leuven en het Hoger Instituut voor de Arbeid/Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving (HIVA). De try-out van het project liep van februari tot juni 2019 en telde 14 deelnemers. Een daaropvolgende proefperiode liep van september tot december 2019. Hier namen 9 deelnemers aan deel.

1. Beschikt de minister over meer specifieke cijfers rond de deelnemers aan het JOBstap!-project? Over welke profielen gaat het? Graag cijfers voor zowel de try-out als voor de proefperiode, met een onderscheid op basis van leeftijd, afkomst en geslacht.
2. Beschikt de minister over cijfers over het aantal vrijwilligers die aan het JOBstap!-project deelnamen? Graag cijfers voor zowel de try-out als voor de proefperiode, met een onderscheid op basis van leeftijd, geslacht en beroep.
3. Hoe evalueert de minister de resultaten van de try-out en de proefperiode? Wat waren de opvallendste resultaten? Heeft de minister zicht op de successen en uitdagingen van het initiatief?
4. Wordt er op basis van de resultaten van de try-out en de proefperiode een vervolg gepland van het JOBstap!-project?
5. Plant de minister bepaalde beleidsmaatregelen te treffen op basis van de resultaten van het JOBstap!-project?

6. Op welke financiële ondersteuning kan het JOBstap!-project rekenen? Van wie is deze financiële ondersteuning afkomstig?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

ANTWOORD

op vraag nr. 219 van 7 januari 2020

van **ANNICK DE RIDDER**

1.

Deelnemer	Fase	Geslacht	Geboortejaar	Land van herkomst
1	Try-out	M	1997	Afghanistan
2	Try-out	M	1960	Syrië
3	Try-out	V	1970	Afghanistan
4	Try-out	V	1977	Marokko
5	Try-out	M	1988	Afghanistan
6	Try-out	M	1988	Afghanistan
7	Try-out	M	1998	Syrië
8	Try-out	V	1987	Ghana
9	Try-out	M	1986	Syrië
10	Try-out	V	1966	Turkije
11	Try-out	V	1960	Afghanistan
12	Try-out	V	1974	Kongo-Brazzaville

Deelnemer	Fase	Geslacht	Geboortejaar	Land van herkomst
1	Proefperiode	M	1996	Afghanistan
2	Proefperiode	V	1992	Guinée
3	Proefperiode	M	1962	Syrië
4	Proefperiode	M	1994	Afghanistan
5	Proefperiode	M	1989	Somalië
6	Proefperiode	M	1962	Marokko
7	Proefperiode	V	1978	Nigeria
8	Proefperiode	V	1972	Afghanistan
9	Proefperiode	M	1979	Tibet

2. Tijdens de try-out zijn er geen echte vrijwilligers ingeschakeld. Er is wel telkens iemand van CTO (KU Leuven) of het HIVA (KU Leuven) aanwezig geweest om de sessies mee te ondersteunen (afwisselend HIVA en CTO) en het project mee op te volgen.

Tijdens de pilootfase waren er twee vrijwilligers die de sessies mee ondersteunden. De eerste persoon was een teamleider bij Open School Antwerpen; vrouw, 48 jaar. De tweede persoon was een stagiair via Emino: een man, 60 jaar, werkzoekende (opleidingsniveau: master; bood ook ondersteuning in het Arabisch).

Het initiële design van JOBstap! was sterk op het werken met vrijwilligers gestoeld, maar dit werd in een latere fase nog bijgesteld op basis van feedback uit het werkveld. Het blijft de opzet om vrijwilligers te betrekken, die bijvoorbeeld ook talige

ondersteuning kunnen bieden, maar het zijn de professionele begeleiders die de steunpilaren vormen.

3. Tijdens de try-out werd een procesevaluatie uitgevoerd door het CTO (KU Leuven) en het HIVA (KU Leuven). Dit was nog niet gericht op de resultaten of effecten van het project als dusdanig, maar eerder op de implementatie. De bedoeling was om lessen te kunnen trekken voor de organisatie van de piloot (=proefperiode).

Tijdens de piloot werden vervolgens gegevens verzameld in functie van een impactevaluatie.

Voor de impactevaluatie ligt de focus te op twee aspecten.

- a) Eén van de basisdoelstellingen van JOBstap! is om ervoor te zorgen dat de niet-gealfabetiseerde anderstaligen door hun deelname een sociaal netwerk krijgen dat steun en informatie verleent, en een setting waarin problemen, twijfels, bekommernissen,... ivm arbeid(sdromen) en randvoorwaarden bespreekbaar zijn. Hierbij wordt ook het effect van de inzet van 'ervaringsgetuigen' nagegaan.
- b) Het bieden van mogelijkheden tot handelen vormt de tweede centrale doelstelling: bouwend op eigen sterktes en interesses, en op basis van eigen keuzes, aan arbeidscompetenties werken en dichterbij de arbeidsmarkt toe te groeien (los van het verloop van hun traject Nederlands). Finaal is het natuurlijk de bedoeling dat de laaggeletterde anderstaligen aan het werk geraken, maar deze doelstelling is voor heel wat deelnemers nog veraf, en vergt meer tijd/begeleiding.

De piloot werd eind december afgerond, maar het project loopt nog tot juni; de analyse van de gegevens en het opstellen van het finale rapport worden de volgende maanden door het HIVA en het CTO uitgevoerd. Ik heb dus nog geen zicht op de finale resultaten.

Op basis van de procesevaluatie en observaties tijdens de piloot kunnen er wel al enkele vaststellingen worden meegedeeld:

- I. Een sterk positief effect van het project is een sterkere samenwerking tussen de betrokken partners. Door het project hebben vnl. actoren binnen VDAB, Atlas, CBE, Samenlevingsopbouw, en de Federatie Centra voor Basiseducatie elkaar beter leren kennen, en is de stap om elkaar te contacteren, samen problemen op te lossen,... verkleind, wat door de betrokkenen als heel positief wordt ervaren. Door de verschillende organisaties bij elkaar te brengen, kunnen problemen gemakkelijk opgelost worden of kan kort op de bal gespeeld worden.
- II. Deelname aan dit project is volledig vrijwillig, en de ervaringen hiermee zijn positief. In de try-out maar ook in de piloot valt een bijzonder sterke motivatie op van de deelnemers. Er is ook een hoge aanwezigheid. Deelnemers willen vooral niet 'zitten wachten' of 'thuis zitten', maar willen actie ondernemen. In dat opzicht komt het project zeker tegemoet aan een bestaande vraag.
- III. Deelnemers zijn leergierig, maar ook heel sterk op zoek naar een job. Ze weten echter vaak helemaal niet hoe dit aan te pakken (een concreet voorbeeld is dat geen van de kandidaten al een cv had).
- IV. De duur van het project is beperkt: er is een (eventueel individueel) vervolg noodzakelijk. Er worden een aantal belangrijke stappen gezet met de deelnemers, maar dit is nog niet voldoende om de weg naar een job volledig af te leggen. Dit was ook niet echt de verwachting, maar dit blijkt ook uit de praktijk. Er wordt geprobeerd een zo goed mogelijke overdracht naar VDAB te

voorzien, maar dit neemt niet weg dat de laaggeletterde deelnemers intensieve begeleiding nodig hebben tot het vinden van een job (met liefst ook nog opvolging daarna).

- V. De doelstellingen van het project zijn tweeledig, waarbij één doelstelling gericht is op het verkleinen van de kloof met de arbeidsmarkt, en de andere doelstelling is gericht op het sociaal netwerk en sociale steun. Voorlopige bevindingen wijzen in de richting dat er zich inderdaad – of toch zeker voor een aantal deelnemers – processen van sociale steun voltrekken. Dit is van belang, in het bijzonder omdat de doelgroep een groter risico op sociaal isolement heeft, zoals ook bleek uit het vooronderzoek in fase 1 van dit project. De analyse zal dit verder uitwijzen, maar het is in elk geval noodzakelijk om in het achterhoofd te houden dat ook het sociale aspect een belangrijke component in JOBstap! is.
4. In CBE Antwerpen is het de bedoeling om JOBstap! op te nemen in het reguliere aanbod, en wordt een volgende editie nog voor de zomer van 2020 voorzien. De Federatie Centra voor Basiseducatie ziet ook heel wat potentieel in JOBstap!. Na de eerste editie in CBE Antwerpen is het de bedoeling om ook een uitrol in de andere CBE in Vlaanderen te voorzien, met ondersteuning door de Federatie Centra voor Basiseducatie. Dit krijgt in de komende periode vorm.
5. Op basis van de voorlopige resultaten van het JOBstap!-project kan besloten worden dat de ervaringen met JOBstap! tot hiertoe hebben aangetoond dat ook voor deze doelgroep het mogelijk is om stappen te zetten richting werk, los van en/of parallel aan een lang taaltraject. Tegelijk wordt er opgemerkt dat er een vervolgaanbod nodig is, opdat de laaggeletterde anderstaligen het traject tot tewerkstelling kunnen finaliseren. Voor verdere aanbevelingen worden de resultaten van de impactevaluatie afgewacht.
6. Dit ESF-project kan rekenen op de steun van het Europees Sociaal Fonds en het Vlaamse Cofinancieringsfonds.

Europees Sociaal Fonds	149.822,75
Vlaamse Cofinancieringsfonds	149.822,75
TOTAAL	299.645,50

Het project werd opgestart op 1 november 2017 en loopt af op 30 juni 2020. Volgende acties worden met de middelen gefinancierd:

- ☐ Exploreren van de uitdagingen die zich stellen voor de groep van niet-gealfabetiseerde anderstaligen.
- ☐ Het definiëren van een oplossing voor (een deel van) deze uitdagingen in de vorm van een dienstverlening.
- ☐ Het iteratieve proces van ontwerpen, uittesten en aanpassen van deze dienstverlening tot deze op punt staat en geïmplementeerd kan worden.
- ☐ Het piloteren van deze dienstverlening.
- ☐ Het evalueren van deze piloot op impact.

Deze bedragen zijn maximale bedragen die werden vastgelegd bij goedkeuring van het project. De uiteindelijke uitbetaling van middelen is afhankelijk van de reële prestaties van het projectteam.